

هه ژاری ودهوله مهندي
له جيهاندا

و/هيمن مه حمود - دهر به نديخان
Hemnm1979@yahoo.com

جيهان به وينه و هه نديجاريش به وشه و هه نديجاريش به ژماره زور قورسه و باشتين ته عبيريشه له چوني تي ژياني مروفه كان تيايدا و دهر سختني نه وشه كه چوني ش ده ژين؟ و تاوه كو كه يش ده ژين؟. ره كه ههر نه مانايانه ش بيت له پشتي نه و را پورته ي كه بانكي نيوده و له تي خستويه تيه روو وه تيايدا باسي له مه سه له ي هه ژاري و دهوله مهندي كرده و هه جيهاندا نه ويش به به راورد كردني دهوله مه نديترين (5) دهوله تي جيهان و هه ژارترين (5) دهوله تي جيهان نه ويش له ريگاي تيكرابي داها تي تاك تياياندا. رهنگه تيكرابي داها تي تاك بهس نه بيت بو خستنه رووي ژياني خه لكي به لام نه گهر جياوازييه كه له نيوان به رزترين و نرمي داها تدا نه بيت تاوه كو بگاته (500) نه وه نده واته ههر (1) دولاريك كه تاكيك له وولاتييك هه ژاردا سهر فيده كات له به رامبه ري (500) دا بيت كه تاكيكي ديكه له وولاتيكي دهوله مه ندا سهر فيده كات نه گهر نه مه و ابيت نيا ده كر ي تيكرابي داها ت وهك ناما ژيهك له سهر جو ري ژيان له بير بكه ين؟ واگومان ناكه م، ههر لي ره شدايه گرنگي را پورته كه وه ديارد ه كه وي ت. به پي را پورته كه و به رزترين داها تي تاك له به ره مه ي نه ته وه يي دا له پينج دهوله تدايه كه نه وانيش:

(لوكسمبورگ، سويسرا، ژا پون، نهرويژ، دانيمارك).

و كه مزين ريژه ي داها تي تاكيش له پينج دهوله تي هه ژاردايه كه نه وانيش :

(موزه مبيق، نه سيوپيا، زانير، ته نرانيا، بروندي) ن.

* ههر دهوله مه نده كان جيهان ده كه ونه نه وروپاوه جگه له ژا پون نه بيت، له كاتي دا كه ههر هه ژارترين ولا ت ده كه وي ته كيشوهر ي نه فريقاوه.

* به رزترين داها تي تاك ده كه وي ته (لوكسمبورگ) كه به شي تاك له به ره مه ي نه ته وه ييدا (42000) دولاره له سا ليكدا و له به رامبه ري شدا مروف يكي موزه مبيق (82) دولاري هه يه، له برونديش (160) دولار، له كاتي كدا له دانيمارك (30000) دولاره.

* به خويند نه وه يه كي زياتري ژماره كان جياواز له نيوان ههر (10) ولا ته كه دا نه وه مان بو دهر ده كه وي ت كه ولا ته هه ژارده كان زه وييه كي زوريان هه يه و دانيش توانيكي زور، به پيچه وانه ي ولا ته دهوله مه نده كان وه جگه

له ژا پون كه ژماره بيبان كه مه و زهوشيان كه مه .

*دانيشتواني ئه سيوپيا داهاتي تاكيان (100) دولاره و نزيكه ي (55) مليون كه سده بن ودانيشتواني زانيريش (42) مليون كه سن و زهويه كانيشيان 1000000 كم چوارگوشه يه ، نه لاکه ي تروه واته لای دهوله مهنده كان به ته نها ژماره ي دانيشتواني (لوکسمبورگ) 400000 كه سه و خاوه ني 300 كم چوارگوشه يه ، نه کاتيکدا نهرويژ 5000000 كه س ودانيمارك 6000000 كه س و ژا پون وهك ناواره ته يهك 130000000 كه سه .

تيکرایي داهات و ژماره ي دانيشتوان و فراواني زهويي به زهرورته رهنگانده وي حالته تي دهسته به رکردني دهوله مهندي نيه .

هه ژاري و دهوله مهندي دوش تي جياوازن و په يوه نديبان به داهاتي مرؤيي يا خود سروشتيه وه نيه ، به لکو نيستا خاصيه تي مملاني نه سره كانه كان نيه به لکو نه عه قلی مرؤف و توانا کانی مرؤفدايه ، و نيستا خاصيه تي جياکه ره وه داهينانه کانی عه قلی مرؤفه ، بو نمونه ، ولاتي سودان نه نه ده بيباتي ريکخراوي خوراک و کشتوکائي جيهانيدا به کانگای خوراکي جيهاني داده نريت که چي ولاتيکی هه ژار و برسييه ، که واته مه سه نه که په يوه ندي به پله ي پيشکه وتن و دوکاه وتن چوني تي ئيداره دان و وه به ره يئاني به ره مه کانده وه هه يه .

* نه ولاته هه ژار هکاندا چالاکی کشتوکائي نه 50% يا خود 60% هه يکه لي نابووري ولات و به ره مه ي نه ته وه ي پيک دينيت ، نه کاتيکدا نه لای دهوله مهنده كان نه 2% يا 3% پيک دينيت . نه مه نه کاتيکدا که رتي خزمه نگوزاري نه 70% ي ولاته دهوله مهنده كان پيک ديني .

به پي تازه ترين را پورتي نه ته وه يه گرتوه کانش نه 20% ي نه مريکيبه کان نه بواري کشتوکايدا کارده کن و خاوه ني نه 27% ي به ره مه ي جيهاني کشتوکالين ، و نه مريکاش سالانه چه ندين تن گه نم و برنج فریده داته زهرياکانه وه نه کاتيکدا سالانه چه ندين هزار که س نه برسانا دهرن .

*کاتيک زيتر نه ژماره کان وورد ده بینه وه ده بيت سهرنجي نه وه بده ين که تاکه کانی ولاته دهوله مهنده كان چون ده زين و نه ولاته هه ژار هکانيش ده بيت به 100 دولاره وه 365 رۆژ چون تپه رينن؟ هه ر نه مه ش کارده کاته سه ر تيکرایي ته مهن .

*ريژه ي هه ئناوسانيش سالانه نه ولاته هه ژار هکاندا ده گاته 400% به لام نه ژا پوندا ريژه ي هه ئناوسان ناگاته 1.5% .

*ريژه ي نه خوینده واريش نه ولاته هه ژار هکاندا ده گاته نه 70% ، که چي نه ژا پون که متر نه 3% يه و نه سوید و سويسرا هيچ نه خوینده وارنيک نيه ، ناماژه پيده ري وزه ش ناماژه يه که بو ناستي ژيان و شارستانيه ت ، نه ئه سيوپيا 25 کغم وزه نه به رامبه ر 5000 کغم وزه يه نه دانيمارك بو هه ر تاکيک .

*تیکرایی ته مەنیش نه ولاته هه ژاره کاندای 45 بو 50 ساڵه نه کاتی کدا نه ولاته دهوئه مەنده کانا 75 بو 85 ساڵه، واته تاکیکی ولاته دهوئه مەنده کانا نه وهنده نیویکی تاکیکی ولاته هه ژاره کانا دهژی.

هه رچی جیهانی عه ره بیه شه، ولاتی ئیمارات لپله ی 16 ی داها تی تاکدایه و کویت له پله ی 17 و سعودییه ش له پله ی 31 دایه.

سه رچاوه/

سایتی rezgar.coma